

KONVENCIJA O VARSTVU ČLOVEKOVIH PRAVIC IN TEMELJNIH SVOBOŠČIN

Uradni list RS(13.6.1994) MP, št.7-41/1994 (RS 33/1994)

Konvencija in protokoli so popravljeni v skladu s spremembami P11, ki je bil sestavljen in dan v podpis državam članicam Sveta Evrope 11. 5. 1994 v Strasbourgu in je pričel veljati 1. 11. 1998.

Vlade podpisnice te Konvencije, članice Sveta Evrope, so se,

-upoštevajoč Splošno deklaracijo človekovih pravic, ki jo je razglasila Generalna skupščina Združenih narodov dne 10. decembra 1948,

-upoštevajoč, da si ta deklaracija prizadeva zagotoviti splošno in učinkovito priznavanje in spoštovanje v njej razglašeni pravic,

-upoštevajoč, da je cilj Sveta Evrope doseči večjo enotnost med njegovimi članicami in da je eden izmed načinov za zagotavljanje tega cilja varstvo in nadaljnji razvoj človekovih pravic in temeljnih svoboščin,

-ponovno potrjujoč svojo globoko vero v temeljne svoboščine, na katerih temeljita pravičnost in mir v svetu in ki jih je mogoče najbolje zavarovati na eni strani z dejansko politično demokracijo in na drugi strani s skupnim razumevanjem in spoštovanjem človekovih pravic, od katerih so te svoboščine odvisne,

-odločene, da kot vlade evropskih držav, ki jih navdihuje ista miselnost in ki imajo skupno dediščino idealov in političnega izročila o spoštovanju svobode in pravne države, store prve korake k skupnemu uveljavljanju nekaterih pravic, ki so določene v Splošni deklaraciji,

dogovorile o naslednjem:

1. člen

Obveznost spoštovanja človekovih pravic

Visoke pogodbene stranke priznavajo vsakomur, ki sodi v njihovo pristojnost, pravice in svoboščine, ki so opredeljene v prvem delu te Konvencije.

I. DEL

PRAVICE IN SVOBOŠČINE

2. člen

Pravica do življenja

Pravica vsakogar do življenja je zavarovana z zakonom. Nikomur ne sme biti življenje namerno odvzeto, razen ob izvršitvi sodbe, s katero je sodišče koga spoznalo za krivega za kaznivo dejanje, za katero je z zakonom predpisana smrtna kazen.

Kot kršitev tega člena se ne šteje odvzem življenja, če je posledica uporabe nujno potrebne sile:

- pri obrambi katerekoli osebe pred nezakonitim nasiljem,
- pri zakonitem odvzemu prostosti ali pri preprečitvi bega osebi, ki ji je zakonito odvzeta prostost,
- pri zakonitem dejanju, ki ima namen zadušiti upor ali vstajo.

3. člen

Prepoved mučenja

Nikogar se ne sme mučiti ali nečloveško in ponižujoče z njih ravnati ali ga kaznovati.

4. člen

Prepoved suženjstva in prisilnega dela

Nikogar se ne sme držati v suženjstvu ali v podložnosti.

Od nekoga se ne sme zahtevati, naj opravlja prisilno ali obvezno delo.

Pojem prisilno ali obvezno delo v zvezi s tem členom ne vključuje:

- a. dela, ki se zahteva pri rednem prestajanju zapora v skladu z določbami 5. člena te Konvencije ali med pogojnim odpustom s prestajanja zaporne kazni,
- b. katerekoli službe vojaške narave, službe, ki jo zahtevajo namesto obveznega služenja vojske v državah v katerih je ugovor vesti dopusten,
- c. službe, ki je komu dodeljena ob nevarnosti ali ob nesreči, ko je ogroženo življenje ljudi ali blaginja skupnosti,
- d. del ali služb, ki so sestavni del običajnih državljskih dolžnosti.

5. člen

Pravica do svobode in varnosti

Vsakdo ima pravico do prostosti in osebne varnosti. Nikomur se ne sme odvzeti prostost, razen v naslednjih primerih in v skladu s postopkom, ki je predpisan z zakonom:

- a. zakonit pripor, odrejen s sodbo pristojnega sodišča,
- b. zakonit odvzem prostosti osebi, ki se ne pokori zakoniti odločbi sodišča, ali zato, da bi zagotovili izpolnitev kakšne z zakonom naložene obveznosti,
- c. zakonit odvzem prostosti, ki je potreben zato, da bi osebo privedli pred pristojno sodno oblast ob utemeljenem sumu, da je storila kaznivo dejanje, ali kadar je to utemeljeno nujno zato, da bi preprečili storitev kaznivega dejanja ali beg po storjenem kaznivem dejanju,
- d. pridržanje mladoletnika na podlagi zakonite odločbe zaradi vzgojnega nadzorstva ali zakonit odvzem prostosti mladoletniku zato, da bi ga privedli pred pristojno oblast,
- e. zakonito pridržanje oseb, da bi preprečili širjenje nalezljivih bolezni, ali duševno bolnih oseb, alkoholikov, narkomanov in potepuhov,
- f. zakonit odvzem prostosti osebi z namenom, da bi ji preprečili nedovoljen vstop v državo, ali pripor osebe, proti kateri teče postopek za izgon ali za izročitev.

Ob odvzemu prostosti je treba vsakogar takoj poučiti v jeziku, ki ga razume, o vzrokih za odvzem prostosti in česa ga dolžijo.

Vsakogar, ki mu je bila odvzeta prostost v skladu z določbami tč. c 1. odstavka tega člena, je treba takoj privedi pred sodnika ali drugo uradno osebo, ki na podlagi zakona izvršuje sodno oblast; vsakdo ima pravico, da mu sodijo v razumen roku ali ga izpustijo. Izpustitev na prostost je lahko pogojena z jamstvi, da bo prišel na sojenje.

Vsakdo, ki mu je bila odvzeta prostost ima pravico začeti postopek, v katerem bo sodišče hitro odločilo o zakonitosti odvzema prostosti in odredilo njegovo izpustitev, če je bil odvzem prostosti nezakonit.

Kdor je bil žrtev odvzema prostosti v nasprotju z določili tega člena, ima iztožljivo pravico do odškodnine.

6. člen

Pravica do poštenega sojenja

Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ali o kakršnihkoli kazenskih obtožbah zoper njega pravično in javno ter v razumen roku odloča neodvisno in nepristransko z zakonom ustanovljeno sodišče. Sodba mora biti izrečena javno, toda tisk in javnost sta lahko izločena iz sojenja deloma ali v celoti v interesu morale, javnega reda ali državne varnosti, če to v demokratični družbi zahtevajo koristi mladoletnikov ali varovanje zasebnega življenja strank, pa tudi tedaj, kadar bi po mnenju sodišča zaradi posebnih okoliščin javnost sojenja škodovala interesom pravičnosti.

Kdor je obdolžen kaznivega dejanja, velja za nedolžnega, dokler ni v skladu z zakonom dokazana njegova krivda.

Kdor je obdolžen kaznivega dejanja, ima naslednje minimalne pravice:

- a. da ga takoj in natančno seznanijo v jeziku, ki ga razume, z bistvom in vzroki obtožbe, ki ga bremeni;
- b. da ima primeren čas in možnosti za pripravo svoje obrambe;
- c. da se brani sam ali z zagovornikom po lastni izbiri ali če nima dovolj sredstev za plačilo zagovornika, da ga dobi brezplačno, če to zahtevajo interesi pravičnosti;
- d. da zaslišuje oziroma zahteva zaslišanje obremenilnih prič in da doseže navzočnost in zaslišanje razbremenilnih prič ob enakih pogojih, kot veljajo za obremenilne priče;
- e. da ima brezplačno pomoč tolmača, če ne razume ali ne govori jezika, ki se uporablja pred sodiščem.

7. člen **Ni kazni brez zakona**

Nihče ne sme biti obsojen za katerokoli dejanje, izvršeno s storitvijo ali opustitvijo, ki ni bilo določeno kot kaznivo dejanje po domačem ali po mednarodnem pravu v času, ko je bilo storjeno. Prav tako se ne sme izreči strožja kazen od tiste, ki jo je bilo mogoče izreči v času, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno.

Ta člen ni ovira za sojenje in kaznovanje oseb za kako storitev ali opustitev, ki je bila v času, ko je bila storjena, kazniva po splošnih pravnih načelih, ki jih priznavajo civilizirani narodi.

8. člen **Pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja**

Vsakdo ima pravico do spoštovanja svojega zasebnega in družinskega življenja, svojega doma in dopisovanja.

Javna oblast se ne sme vmešavati v izvrševanje te pravice, razen če je to določeno z zakonom in nujno v demokratični družbi zaradi državne varnosti, javne varnosti ali ekonomske blaginje države, zato, da se prepreči nered ali zločin, da se zavaruje zdravje ali morala ali da se zavarujejo pravice in svoboščine drugih ljudi.

9. člen **Svoboda mišljenja, vesti in vere**

Vsakdo ima pravico do svobode misli, vesti in veroizpovedi. Ta pravica vključuje svobodo spremembe vere ali prepričanja ter svobodo, da človek bodisi sam ali skupaj z drugimi ter zasebno ali javno izraža svojo vero ali prepričanje v bogoslužju, pouku, praksi ali verskih obredih.

Svoboda izpovedovanja vere ali prepričanja se sme omejiti samo v primerih, ki jih določa zakon, in če je to nujno v demokratični družbi zaradi javne varnosti, za zaščito javnega reda, zdravja ali morale ali zaradi varstva pravic in svoboščin drugih ljudi.

10. člen **Svoboda govora**

Vsakdo ima pravico do svobodnega izražanja. Ta pravica obsega svobodo mišljenja ter sprejemanja in sporočanja obvestil in idej brez vmešavanja javne oblasti in ne glede na meje. Ta člen ne preprečuje državam, da zahtevajo dovoljenje za delo radijskih, televizijskih in kinematografskih podjetij.

Izvrševanje teh svoboščin vključuje tudi dolžnosti in odgovornosti in je zato lahko podvrženo obličnim pogojem, omejitvam ali kaznim, ki jih določa zakon in ki so nujne v demokratični družbi zaradi varnosti države, njene ozemeljske celovitosti, zaradi javne varnosti, preprečevanja neredov ali zločinov, za zavarovanje zdravja ali morale, za zavarovanje ugleda ali pravic drugih ljudi, za preprečitev razkritja zaupnih informacij ali za varovanje avtoritete in nepristranskosti sodstva.

11. člen **Svoboda zbiranja in združevanja**

Vsakdo ima pravico, da mirno zboruje in se svobodno združuje, vključno s pravico, da ustanavlja sindikate in se jim pridruži, da bi zavaroval svoje interese.

Izvrševanje teh pravic je mogoče omejiti samo z zakonom, če je to nujno v demokratični družbi zaradi državne ali javne varnosti, za preprečitev neredov ali zločinov, za zaščito zdravja ali morale ali za zavarovanje pravic in svoboščin drugih ljudi. Ta člen ne preprečuje, da bi pripadnikom oboroženih sil, policije ali državne uprave z zakonom omejili izvrševanje teh pravic.

12. člen **Pravica do poroke**

Moški in ženske, zreli za zakon, imajo pravico skleniti zakonsko zvezo in ustanoviti družino v skladu z domačimi zakoni, ki urejajo uveljavljanje te pravice.

13. člen **Pravica do učinkovitega pravnega sredstva**

Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.

14. člen **Prepoved diskriminacije**

Uživanje pravic in svoboščin, določenih s to Konvencijo je zagotovljeno vsem ljudem brez razlikovanja glede na spol, raso, barvo kože, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodnosti ali socialni izvor, pripadnost narodni manjšini, lastnino, rojstvo ali kakšne druge okoliščine.

15. člen **Začasna omejitev pravic v primeru izrednega stanja**

Med vojno ali ob kaki drugi splošni nevarnosti, ki ogroža življenje naroda, sme vsaka visoka pogodbenca stranka sprejeti ukrepe, s katerimi razveljavi svoje obveznosti iz te Konvencije v strogo omejenem obsegu, ki ga terjajo kritične razmere, ob pogoju, da ti ukrepi niso v nasprotju z njenimi drugimi obveznostmi po mednarodnem pravu.

Na podlagi te določbe ni mogoče razveljaviti 2. člena, razen v primerih smrti, ki so posledica zakonitih vojnih dejanj, kakor tudi ne 3. in 4. (1. odstavek) ter 7. člena.

Vsaka visoka pogodbenca stranka, ki uporabi pravico do razveljavitve, mora generalnega sekretarja Sveta Evrope celovito seznaniti z ukrepi, ki jih je sprejela, in z razlogi zanje. Obvestiti mora generalnega sekretarja Sveta Evrope tudi o tem, kdaj so ti ukrepi prenehali veljati in od kdaj veljajo zopet v celoti določbe te Konvencije.

16. člen **Omejitev politične dejavnosti tujcev**

Nobene določbe iz 10., 11. in 14. člena ni mogoče šteti za določbo, ki bi preprečevala visokim pogodbenih strankam, da določajo omejitve za politično delovanje tujcev.

17. člen **Prepoved zlorabe pravic**

Nobene določbe v tej Konvenciji ni mogoče razlagati tako, kot da vsebuje za katerokoli državo, skupino ali posameznika pravico do kakršenkoli dejavnosti ali dejanja, ki je usmerjeno h kršenju katerihkoli pravic ali svoboščin, ki so tu določene, ali k njihovem omejevanju v večjem obsegu, kot je določeno v tej Konvenciji.

18. člen **Omejitev uporabe restrikcij pravic**

Omejitev pravic in svoboščin, ki jih ta Konvencija dopušča, ni mogoče uporabiti za namene, ki bi bili drugačni od predpisanih.

II. DEL **EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE**

19. člen **Ustanovitev sodišča**

Za zagotovitev spoštovanja obveznosti, ki so jih sprejele visoke pogodbenice s to Konvencijo in njenimi protokoli, se ustanovi Evropsko sodišče za človekove pravice, v nadaljevanju imenovano „Sodišče“. Sodišče bo stalno.

20. člen **Število sodnikov**

Sodišče ima toliko sodnikov, kolikor je visokih pogodbenic.

21. člen **Kriteriji za opravljanje funkcij**

Sodniki morajo imeti visok moralni ugled in morajo bodisi izpolnjevati zahtevane pogoje za opravljanje visokih pravosodnih funkcij ali pa morajo biti splošno priznani pravni strokovnjaki.

Sodniki delujejo na Sodišču v osebni svojstvu.

Med opravljanjem te funkcije sodniki ne smejo sprejeti nobene dolžnosti, ki ni združljiva z njihovo neodvisnostjo, nepristranskostjo ali pa z drugimi zahtevami te funkcije, ki ima značaj polne zaposlitve; o vseh vprašanih, ki izhajajo iz uporabe tega odstavka, odloča Sodišče.

22. člen **Volitev sodnikov**

Sodnike z večino glasov izvoli Parlamentarna skupščina s seznama treh kandidatov, ki jih imenuje vsaka visoka pogodbenica.

Enak postopek velja tudi za dopolnitev Sodišča, če so pristopile nove visoke pogodbenice, ali za zapolnitev izpraznjenih mest.

23. člen **Trajanje mandata**

Sodniki so izvoljeni za dobo šestih let. Lahko so ponovno izvoljeni. Vendar pa polovica sodnikov, ki so bili izvoljeni na prvih volitvah mandat poteče po izteku treh let.

Sodnike, ki jim poteče mandat ob koncu prvega triletnega obdobja, izbere z žrebom generalni sekretar Sveta Evrope takoj potem, ko so izvoljeni.

Da bi v kar največji možni meri zagotovili, da se mandat polovice sodnikov obnovi vsake tri leta, lahko Parlamentarna skupščina, preden začne z naslednjimi volitvami, odloči, da mandati enega ali več sodnikov, ki jih bodo izvolili, ne bodo trajali šest let, vendar pa tudi ne smejo biti daljši od devet let in ne krajši od treh let.

V primerih, ko gre za več kot en mandat, in Parlamentarna skupščina uporabi določbe prejšnjega odstavka, določi razporeditev mandatov z žrebom generalni sekretar Sveta Evrope takoj po volitvah.

Sodnik, ki je izvoljen namesto sodnika, čigar mandat še ni potekel, opravlja to dolžnost do konca predhodnikovega mandata.

Sodnikom mandat poteče, ko dosežejo starost 70 let.

Sodniki opravljajo svojo funkcijo do zamenjave. Po zamenjavi ostajajo pristojni za zadeve, ki so jim bile že dodeljene.

24. člen **Odpoklic**

Sodnik je lahko razrešen svoje funkcije samo v primeru, če ostali sodniki z dvotretjinsko večino odločijo, da ne izpolnjuje več zahtevanih pogojev.

25. člen **Sodna pisarna in pravni sodelavci**

Sodišče ima sodno pisarno, katere funkcijo in organizacijo določa poslovnik Sodišča. Sodišču pomagajo pravni sodelavci.

26. člen **Plenarno Sodišče**

Plenarno Sodišče:

- a. voli svojega predsednika in enega ali dva podpredsednika za dobo treh let; lahko so ponovno izvoljeni;
- b. ustanavlja senate za določeno obdobje;
- c. voli predsednike senatov Sodišča; ti so lahko ponovno izvoljeni;
- d. sprejme poslovnik Sodišča;
- e. voli tajnika in enega ali več namestnikov.

27. člen **Odbori, senati in veliki senat**

Za proučitev zadev, predloženih Sodišču le-to zaseda v odborih s tremi sodniki, v senatu s sedmimi sodniki in v velikem senatu s sedemnajstimi sodniki. Senati Sodišča ustanovljajo svoje odbore za dobo enega leta.

Sodnik, ki ga izvoli država stranka v sporu, je po uradni dolžnosti član senata in velikega senata; v primeru njegove odsotnosti ali če ne more sodelovati, ta država sama izbere osebo, ki sodeluje kot sodnik.

Veliki senat vključuje tudi predsednika Sodišča, podpredsednike, predsednike senatov in druge sodnike, izbrane v skladu s poslovnikom Sodišča. Kadar je zadeva predložena velikemu senatu v skladu s 43. členom, ne sme noben sodnik iz senata, ki je izrekel sodbo sodelovati v velikem senatu, razen predsednika senata in sodnika, ki je sodeloval v imenu zadevne države.

28. člen **Izjave odborov o nesprejemljivosti**

Odbor lahko soglasno odloči, da posamezna zahteva za obravnavo, predložena v skladu s 34. členom, ni sprejemljiva ali jo črta s seznama zadev, če se ta odločitev lahko sprejme brez dodatne proučitve. Taka odločitev je dokončna.

29. člen
Odločitve senatov o sprejemljivosti in o temelju zadev

Če v skladu z 28. členom ni bila sprejeta nobena odločitev, senat odloči o sprejemljivosti in argumentih za in proti obravnavi posameznih zahtevkov, predloženih v skladu s 34. členom.

Senat odloči o sprejemljivosti ter o argumentih za in proti obravnavi meddržavnih zahtevkov, predloženih v skladu s 33. členom.

Odločitev, o sprejemljivosti se sprejme ločeno, razen če Sodišče v izjemnih primerih ne odloči drugače.

30. člen
Odstop sodne pristojnosti velikemu senatu

Če zadeva, ki jo senat obravnava, načenja tehtno vprašanje v zvezi z razlago Konvencije ali njenih protokolov ali pa bi rešitev vprašanja lahko privedla do protislovja s predhodno izrečeno sodbo Sodišča, lahko senat, če še ni izrekel svoje sodbe, kadar koli prepusti sodno pristojnost velikemu senatu, če temu nobena od strank ne nasprotuje.

31. člen
Pooblastila velikega senata

Veliki senat:

- a. odloča o zahtevah za obravnavo, predloženih bodisi v skladu s 33. ali 34. členom, če mu je zadevo prepustil
- b. senat v skladu s 30. členom ali če mu je bila zadeva predložena s 43. členom, in obravnava zahteve za svetovalna mnenja predložene v skladu s 47. členom.

32. člen
Pristojnost Sodišča

Sodišče je pristojno za vse zadeve v zvezi z razlago in uporabo Konvencije in njenih protokolov, ki so mu predložene pod pogoji, predvidenimi v 33., 34. in 47. členu.

V primeru spora glede pristojnosti Sodišča odloča o tem Sodišče.

33. člen
Meddržavne zadeve

Vsaka visoka pogodbenica lahko obvesti Sodišče o vsaki domnevni kršitvi določil Konvencije in njenih protokolov, ki bi jih po njenih mnenju lahko pripisali drugi visoki pogodbenici.

34. člen
Posamezne zahteve za obravnavo

Sodišče lahko sprejme zahteve za obravnavo od katere koli osebe, nevladne organizacije ali skupine posameznikov, ki zatrjujejo, da so žrtve kršitev pravic, priznanih s Konvencijo in njenimi protokoli s strani katere koli visoke pogodbenice. Visoke pogodbenice se zavezujejo, da na noben način ne bodo ovirale dejanskega izvajanja te pravice.

35. člen
Kriteriji sprejemljivosti

Sodišče sme obravnavati zadeve šele potem, ko so bila izčrpana vsa notranja pravna sredstva v skladu s splošno priznanimi pravili mednarodnega prava in v šestih mesecih od dne, ko je bila sprejeta dokončna odločitev po notranjem pravu.

Sodišče ne bo obravnavalo nobene posamezne zahteve, predložene na podlagi 34. člena, ki je:

- a. anonimna;
- b. v bistvu ista kot zadeva, ki jo je Sodišče že obravnavalo, ali ki je že v drugem postopku mednarodne preiskave ali reševanja in ne vsebuje nobenih novih dejstev.

Sodišče bo razglasilo za nesprejemljivo vsako zadevo, predloženo v skladu 34. členom, za katero meni, da ni v skladu z določili Konvencije ali njenih protokolov, da je očitno neutemeljena ali pa da pomeni zlorabo pravice.

Sodišče v skladu s tem členom v kateri koli fazi postopka zavrne vsako zahtevo za obravnavo, za katero meni, da je nesprejemljiva.

36. člen

Posredovanje tretje strani

V vseh primerih pred senatom ali velikem senatom ima visoka pogodbenica, katere državljan je vložil zahtevo za obravnavo, pravico, da predloži pisne pripombe in sodeluje pri zaslišanju.

Predsednik Sodišča lahko v interesu pravičnega sojenja na katero koli visoko pogodbenico, ki ni udeležena v postopku, ali katero koli drugo zadevno osebo, ki ni vložila zahteve za obravnavo, da predloži pisne pripombe ali se udeleži zaslišanja.

37. člen

Izbris zahtev za obravnavo

Sodišče lahko v katerikoli fazi postopka zahtevo za obravnavo izbriše s seznama zadev, če je na podlagi okoliščin možno sklepati:

- a. da vlagatelj ne namerava vztrajati pri svoji zahtevi; ali
- b. da je bila zadeva rešena; ali
- c. da zaradi kakega drugega razloga, ki ga ugotovi Sodišče, nadaljnje obravnavanje zadeve ni več upravičeno.

Kljub temu pa Sodišče nadaljuje z obravnavo zadeve, če to zahteva spoštovanje človekovih pravic, opredeljenih v Konvenciji in njenih protokolih.

Sodišče se lahko odloči, da zahtevo za obravnavo ponovno uvrsti na seznam zadev, če okoliščine to opravičujejo.

38. člen

Preiskava zadeve in postopek prijateljske poravnave

Če Sodišče izjavi, da je zahteva za obravnavo sprejemljiva:

- a. nadaljuje s preiskavo zadeve skupaj s predstavniki strank in po potrebi uvede preiskavo, za katere učinkovit potek morajo prizadete države po izmenjavi mnenj s Sodiščem zagotoviti potrebno pomoč;
- b. mora biti na voljo prizadetim strankam, da bi dosegle prijateljsko poravnavo zadeve na podlagi spoštovanja človekovih pravic opredeljenih v Konvenciji in njenih protokolih.

Postopki, vodeni v skladu z odstavkom 1 b), so zaupni.

39. člen

Prijateljska poravnava

Ob prijateljski poravnavi Sodišče izbriše zadevo s seznama s pomočjo odločitve, ki se omejuje le na kratek povzetek dejstev in na opis dosežene rešitve.

40. člen

Javno zaslihanje in dostop do dokumentov

Zaslihanje je javno, razen če Sodišče v izjemnih primerih drugače ne odloči.

Dokumenti, deponirani pri tajniku, so dostopni javnosti, razen če predsednik Sodišča ne odloči drugače.

41. člen
Pravično zadoščenje

Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno nakloni pravično zadoščenje.

42. člen
Sodbe senatov

Sodbe senatov postanejo dokončne v skladu z določili 2. odstavka 44. člena.

43. člen
Predložitev velikemu senatu

V treh mesecih od datuma sodbe senata lahko katera koli stranka v zadevi v izjemnih primerih zahteva, da se zadeva predloži v ponovno obravnavo velikemu senatu.

Zbor petih sodnikov velikega senata sprejme zahtevo, če se zastavlja pomembno vprašanje v zvezi z razlago ali uporabo Konvencije ali njenih protokolov ali pa gre za pomembno vprašanje splošnega pomena. Če zbor sprejme zahtevo za ponovno obravnavo, se veliki senat izreče o zadevi s sodbo.

44. člen
Dokončne sodbe

Sodba velikega senata je dokončna

Sodba senata postane dokončna:

- a. če stranke izjavijo, da ne bodo zahtevale ponovne obravnave zadeve pred velikim senatom;
- b. tri mesece od datuma sodbe, če ni bilo zahteve za ponovno obravnavo pred velikim senatom;
- c. če zbor velikega senata zavrne zahtevo po ponovni obravnavi v skladu s 43. členom.

Končna sodba se objavi.

45. člen
Utemeljitev sodb in sklepov

Sodbe kot tudi odločitve o sprejemljivosti ali nesprejemljivosti zahtev za obravnavo morajo biti utemeljene.

Če sodba v celoti ali delno ne izraža soglasnega mnenja sodnikov, lahko vsak sodnik temu doda svoje ločeno mnenje.

46. člen
Obveznost in izvršitev sodb

Visoke pogodbenice se obvezujejo, da bodo spoštovale končno sodbo Sodišča v vsaki zadevi, v kateri nastopajo kot stranke.

Končna sodba Sodišča se pošlje Odboru ministrov, ki nadzoruje njeno izvršitev.

47. člen
Svetovalna mnenja

Sodišče lahko na zahtevo Odbora ministrov daje svetovalna mnenja o pravnih vprašanjih v zvezi z razlago Konvencije in njenih protokolov.

Takšna mnenja ne smejo obravnavati vprašanj, ki so povezana z vsebino ali obsegom pravic in svoboščin, opredeljenih v I. delu Konvencije in v njenih protokolih. Prav tako ne smejo obravnavati drugih vprašanj, ki bi jih lahko obravnavalo Sodišče ali Odbor ministrov v zvezi s kakšnim postopkom, sproženim v skladu s Konvencijo.

Odločitev Odbora ministrov, da zahteva svetovalno mnenje Sodišča, mora biti sprejeta z večino glasov predstavnikov, ki so upravičeni, da zasedajo v Odboru ministrov.

48. člen

Svetovalna pristojnost Sodišča

Sodišče odloči, ali sodi zahteva za svetovalno mnenje, ki mu jo predloži Odbor ministrov, v njegovo svetovalno pristojnost, kot je opredeljena v 47. členu.

49. člen

Obrazložitev za svetovalno mnenje

Svetovalno mnenje Sodišča mora biti obrazloženo.

Če svetovalno mnenje v celoti ali delno ne izraža soglasnega mnenja sodnikov, ima vsak sodnik pravico dati svoje ločeno mnenje.

Svetovalno mnenje Sodišča se pošlje Odboru ministrov.

50. člen

Stroški delovanja Sodišča

Stroške za delovanje Sodišča nosi Svet Evrope.

51. člen

Privilegiji in imunitete sodnikov

Sodniki uživajo med opravljanjem svojih funkcij privilegije in imunitete, ki so določeni v 40. členu Statuta Sveta Evrope in v sporazumih, sklenjenih na podlagi tega člena.

II. DEL

RAZNE DOLOČBE

52. člen

Poizvedbe generalnega sekretarja

Na zahtevo generalnega sekretarja Sveta Evrope mora vsaka visoka pogodbená stranka predložiti pojasnila o tem, kako njeno notranje pravo zagotavlja učinkovito uveljavljanje vseh določb te Konvencije.

53. člen

Varstvo obstoječih človekovih pravic

Nobene določbe te Konvencije ni mogoče razlagati kot omejitev ali odpravo katerekoli človekove pravice in temeljne svoboščine, ki jih je mogoče uveljaviti po zakonih katerekoli visoke pogodbene stranke ali po sporazumih, v katerih nastopa kot pogodbenica.

54. člen

Pooblastila Odbora ministrov

Nobena določba te Konvencije ne odpravlja pooblastil, ki pripadajo Odboru ministrov na podlagi Statuta Sveta Evrope.

55. člen
Izključitev drugih sredstev za reševanje sporov

Visoke pogodbene stranke soglašajo, razen če se posebej ne dogovorijo drugače, da ne bodo uporabile pogodb, konvencij in deklaracij, ki med njimi veljajo za to, da bi v obliki pritožbe predložile, naj se spor zaradi razlage ali uporabe te Konvencije rešuje s sredstvi, ki jih ta Konvencija ne predvideva.

56. člen
Ozemeljska dejavnost konvencije

Vsaka država sme ob ratifikaciji ali kadarkoli pozneje z notifikacijo, ki jo naslovi na generalnega sekretarja Sveta Evrope, izjaviti, da velja s pridržkom 4. odstavka tega člena ta Konvencija tudi za vse ali za katero od ozemelj, za katerih mednarodne odnose je odgovorna.

Konvencija začne veljati za ozemlje ali ozemlja, navedena v notifikaciji, trideseti dan potem, ko je generalni sekretar Sveta Evrope sprejel notifikacijo.

Določbe te Konvencije se uporabljajo na teh ozemljih ob upoštevanju krajevnih razmer.

Vsaka država, ki je dala izjavo na podlagi prvega odstavka tega člena, lahko kadarkoli pozneje izjavi, da sprejema za eno ali več ozemelj, na katere se izjava nanaša, pristojnost Sodišča za sprejemanje pritožb od posameznikov, nevladnih organizacij ali skupin posameznikov v skladu s 34. členom te Konvencije.

57. člen
Pridržki

Vsaka država lahko ob podpisu te Konvencije ali ob deponiranju svojih ratifikacijskih listin izrazi pridržke ob katerikoli posebni določbi te Konvencije, če kak zakon, ki tedaj velja na njenem ozemlju, ni v skladu s takšno določbo. Ta člen ne dovoljuje pridržkov splošne narave.

Vsak pridržek po tem členu mora vsebovati kratko oznako zakona, na katerega se nanaša.

58. člen
Odpoved

Visoka pogodbenca stranka lahko odpove to konvencijo šele po preteku petih let od tedaj, ko je postala njena pogodbenica, in po šestmesečni odpovedi, ki jo z notifikacijo naslovi na generalnega sekretarja Sveta Evrope, ta pa o tem obvesti druge visoke pogodbene stranke.

Takšna odpoved visoke pogodbene stranke ne razrešuje njenih obveznosti po tej Konvenciji za katerokoli dejanje, ki bi ga storila pred dnem, ko je odpoved začela veljati, in ki bi lahko pomenilo kršitev takšnih obveznosti.

Vsaka visoka pogodbenca stranka, ki preneha biti članica Sveta Evrope, preneha biti ob istih pogojih tudi stranka te Konvencije.

V skladu z določbami prejšnjih odstavkov je mogoče odpovedati Konvencijo za katerokoli ozemlje, za katero je bila dana izjava o njeni uporabi na podlagi določb 56. člena.

59. člen
Podpis in ratifikacija

Ta Konvencija je odprta za podpis članicam Sveta Evrope, ki jo morajo ratificirati. Ratifikacijske listine je treba deponirati pri generalnemu sekretarju Sveta Evrope.

Ta Konvencija bo začela veljati potem, ko bo deponiranih deset ratifikacijskih listin.

Za poznejše podpisnice bo Konvencija začela veljati z dnem, ko bodo deponirane njihove ratifikacijske listine.

Generalni sekretar Sveta Evrope obvesti vse članice Sveta Evrope o začetku veljavnosti Konvencije, o imenih visokih pogodbenih strank, ki so jo ratificirale, in o deponiranju ratifikacijskih listin, ki so prispele pozneje.

PROTOKOL h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in svoboščin

1. člen

Varstvo lastnine

Vsaka fizična ali pravna oseba ima pravico do spoštovanja svojega premoženja. Nikomur ne sme biti lastnina odvzeta, razen če je to v javnem interesu v skladu s pogoji, ki jih določa zakon, in ob spoštovanju splošnih načel mednarodnega prava. Ta določba pa nikakor ne omejuje pravice držav, da uveljavijo zakone, za katere menijo, da so potrebni za nadzor nad uporabo premoženja v skladu s splošnim interesom ali za zagotovitev plačila davkov, drugih prispevkov ali denarnih kazni.

2. člen

Pravica do izobrazbe

Nikomur ne sme biti odvzeta pravica do izobraževanja. Pri izvajanju funkcij, ki so v zvezi z vzgojo in izobraževanjem, mora država spoštovati pravico staršev, da zagotovijo svojim otrokom takšno vzgojo in izobraževanje, ki sta v skladu z njihovim lastnim verskim in filozofskim prepričanjem.

3. člen

Pravica do svobodnih volitev

Visoke pogodbene stranke se zavezujejo, da bodo izvedle v razumnih časovnih presledkih svobodne in tajne volitve, ki bodo zagotovile svobodno izražanje mnenja ljudstva pri izbiri zakonodajnih teles.

4. člen

Ozemeljska veljavnost konvencije

Vsaka visoka pogodbeni stranka lahko ob podpisu ali ratifikaciji ali kadarkoli pozneje pošlje generalnemu sekretarju Sveta Evrope izjavo, s katero sporoči, da bodo določbe tega protokola veljale na v izjavi navedenih ozemljih, za katerih mednarodne odnose je odgovorna.

Vsaka visoka pogodbeni stranka, ki je poslala izjavo iz prejšnjega odstavka, lahko kadarkoli z novo izjavo spremeni vsebino katerekoli prejšnje izjave ali pa prekliče veljavnost določb tega Protokola glede kateregakoli ozemlja.

Izjava, ki je v skladu s tem členom se šteje, da je v skladu s prvim odstavkom 56. člena Konvencije.

5. člen

Razmerja do konvencije

Visoke pogodbene stranke štejejo določbe 1., 2., 3. in 4. člena tega Protokola kot dodatne člene h Konvenciji in zanje veljajo vse določbe Konvencije.

6. člen

Podpis in ratifikacija

Ta Protokol je odprt za podpis članicam Sveta Evrope, ki so podpisnice Konvencije, ratificiran mora biti ob ali po ratifikaciji Konvencije. Veljati začne potem, ko bo deponiranih deset ratifikacijskih listin. Za podpisnico, ki ratificira Protokol naknadno, začne veljati ob deponiranju njenih ratifikacijskih listin.

Ratifikacijske listine morajo biti deponirane pri generalnemu sekretarju Sveta Evrope, ki bo vsem članicam sporočil imena držav, ki so ta Protokol ratificirale.

PROTOKOL ŠTEVILKA 4 h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih

**svoboščin, ki zagotavlja določene pravice in svoboščine,
ki še niso vključene v Konvencijo in
v prvi Protokol h Konvenciji**

1. člen

Prepoved zaporne kazni zaradi dolgov

Nikomur ne sme biti odvzeta prostost samo zato, ker ne more izpolniti pogodbenih obveznosti.

2. člen

Svoboda gibanja

Vsakdo, ki je zakonito na ozemlju kake države, ima na njenem ozemlju pravico do svobode gibanja in do svobodne izbire prebivališča.

Vsakdo lahko svobodno zapusti katerokoli državo, vključno tudi lastno.

Pri izvajanju teh pravic ne sme biti nobenih omejitev, razen tistih, ki so določene z zakonom in ko so v demokratični družbi nujne zaradi državne in javne varnosti, za vzdrževanje javnega reda, za preprečevanje kaznivih dejanj, za zaščito zdravja ali morale ali za varstvo pravic in svoboščin drugih ljudi.

Za pravice navedene v prvem odstavku lahko na določenih področjih veljajo omejitve, ki morajo biti določene z zakonom in v demokratični družbi upravičene zaradi javnega interesa.

3. člen

Prepoved izгона državljanom

Nihče ne sme biti izgnan bodisi z individualnimi ali s kolektivnimi ukrepi z ozemlja države, katere državljan je.

Nikomur ne sme biti odvzeta pravica do vstopa na ozemlje države, katere državljan je.

4. člen

Prepoved skupinskega izгона tujcev

Kolektivni izgon tujcev je prepovedan.

5. člen

Ozemeljska veljavnost konvencije

Vsaka visoka pogodbená stranka lahko ob podpisu ali ob ratifikaciji tega Protokola ali kadarkoli pozneje pošlje generalnemu sekretarju Sveta Evrope izjavo, s katero sporoči, da bodo določbe tega Protokola veljale na v izjavi navedenih ozemljih, za katerih mednarodne odnose je odgovorna.

Vsaka visoka pogodbená stranka, ki je poslala izjavo iz prejšnjega odstavka, lahko kadarkoli pošlje novo izjavo, s katero spreminja določbe katerekoli prejšnje izjave ali pa prekliče veljavnost določb tega Protokola glede kateregakoli ozemlja.

Izjava, dana na podlagi tega člena, se šteje, da je skladna s prvim odstavkom 56. člena.

Ozemlje katerekoli države, za katero velja ta Protokol na podlagi ratifikacije ali sprejema, in vsako ozemlje, za katero velja ta Protokol na podlagi izjave, ki jo je dala ta država v skladu s tem členom se obravnava kot ločeni ozemlji zaradi sklicevanja na 2. in 3. člen v zvezi z ozemljem države.

Vsaka država, ki je podala izjavo v skladu s prvim ali drugim odstavkom tega člena, lahko kadar koli po tem izjavi za eno ali več ozemelj na katere se izjava nanaša, da, kar zadeva vse ali katerega izmed členov 1 do 4 tega protokola, sprejema pristojnost Sodišča za sprejemanje zahtev za obravnavo s strani fizičnih oseb, nevladnih organizacij ali skupin posameznikov v skladu s 34. členom Konvencije.

6. člen

Razmerje do Konvencije

Visoke pogodbene stranke štejejo določbe členov od 1 do 5 tega Protokola za dodatne člene h Konvenciji in vse določbe Konvencije veljajo tudi zanje.

7. člen

Podpis in ratifikacija

Ta Protokol je odprt za podpis članicam Sveta Evrope, ki so podpisale Konvencijo; ratificiran mora biti ob ali po ratifikaciji Konvencije. Veljati začne po deponiranju petih ratifikacijskih listin. Za podpisnico, ki ratificira Protokol pozneje, začne veljati na dan deponiranja njene ratifikacijske listine.

Ratifikacijske listine morajo biti deponirane pri generalnemu sekretarju Sveta Evrope, ki vsem članicam sporoči imena držav, ki so Protokol ratificirale.

PROTOKOL ŠTEVILKA 6 h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki zadeva odpravo smrtne kazni

1. člen

Ukinitev smrtne kazni

Smrtna kazen se odpravi. Nihče ne sme biti obsojen na takšno kazen ali usmrčen.

2. člen

Smrtna kazen v vojnem času

Država lahko določi v svoji zakonodaji smrtno kazen za dejanja, storjena med vojno ali ob neposredni vojni nevarnosti; takšna kazen se sme uporabiti le v primerih, ki so določeni v zakonu in v skladu z določbami zakona. Država obvesti generalnega sekretarja Sveta Evrope o takšnih določbah v svoji zakonodaji.

3. člen

Prepoved začasnega prenehanja uporabe

Določbe tega Protokola se ne smejo derogirati s sklicevanjem na 15. člen Konvencije.

4. člen

Prepoved pridržkov

Nobeni pridržki glede določb tega Protokola na podlagi 57. člena Konvencije niso dopustni.

5. člen

Ozemeljska veljavnost konvencije

Vsaka država lahko ob podpisu ali ob deponiranju listine o ratifikaciji, sprejemu ali odobritvi določi ozemlje ali ozemlja, za katera veljajo določbe tega Protokola.

Vsaka država lahko kadarkoli z izjavo, ki jo naslovi na generalnega sekretarja Sveta Evrope, razširi veljavnost določb tega Protokola na katerokoli drugo ozemlje, navedeno v izjavi. Za to ozemlje bo začel Protokol veljati prvi dan meseca, ki neposredno sledi datumu, ko je generalni sekretar prejel izjavo.

Vsaka izjava, podana v skladu s prejšnjima odstavkoma, se lahko prekliče za katerokoli ozemlje, navedeno v takšni izjavi, z obvestilom, naslovljenim na generalnega sekretarja. Preklic začne veljati prvi dan meseca, ki neposredno sledi datumu, ko je generalni sekretar prejel takšno obvestilo.

6. člen

Razmerje do konvencije

Države pogodbenice štejejo določbe členov od 1 do 5 tega Protokola za dodatne člene h Konvenciji in vse določbe Konvencije veljajo tudi zanje.

7. člen

Podpisi in ratifikacija

Ta Protokol je odprt za podpis državam članicam Sveta Evrope, ki so podpisnice Konvencije. Protokol mora biti ratificiran, sprejet ali odobren. Država članica Sveta Evrope tega Protokola ne sme ratificirati, sprejeti ali

odobriti, če ni hkrati ali že pred tem ratificirala Konvencije. Listine o ratifikaciji, sprejemu ali odobritvi so deponirane pri generalnemu sekretarju Sveta Evrope.

8. člen

Uveljavitev konvencije

Ta Protokol začne veljati prvi dan meseca, ki neposredno sledi datumu, ko je pet držav članic Sveta Evrope izrazilo soglasje, da jih ta Protokol zavezuje v skladu z določili 7. člena.

Za vsako državo članico, ki pozneje izrazi soglasje, da jo zavezujejo določila tega Protokola, začne veljati prvi dan meseca, ki neposredno sledi datumu deponiranja listin o ratifikaciji, sprejemu ali odobritvi.

9. člen

Naloge depozitarja

Generalni sekretar Sveta Evrope obvesti države članice Sveta:

vsakem podpisu;

a. deponiranju vsake listine o ratifikaciji, sprejemu ali odobritvi;

b. datumu uveljavitve Protokola v skladu s 5. in 8. členom;

c. vsakem drugem dokumentu, obvestilu ali sporočilu, ki se nanaša na ta Protokol.

PROTOKOL ŠTEVILKA 7

h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin

1. člen

Proceduralna jamstva v primeru izгона tujcev

Tujec, ki zakonito prebiva na ozemlju kake države ne sme biti izgnan s tega ozemlja, razen z odločbo, ki temelji na zakonu, pri tem pa mora imeti možnost:

a. predložiti utemeljen ugovor proti izgonu,

b. zahtevati preskus svoje zadeve in

c. doseči, da ga v zvezi s tem sprejme pristojni organ oblasti ali oseba ali osebe, ki jih pooblasti omenjeni pristojni organ oblasti.

Tujec se sme izgnati, preden uveljavi pravice iz točke a, b in c prvega odstavka tega člena, če je takšen izgon nujen zaradi javnega reda ali zaradi varnosti države.

2. člen

Pravica do pritožbe v kazenskih zadevah

Vsakdo, ki je bil obsojen zaradi kaznivega dejanja, ima pravico zahtevati preskus sodne odločbe o krivdi in o kazni pred višjim sodiščem. Uveljavljanje te pravice, vključno z razlogi, na podlagi katerih jo lahko prizadeti uveljavi, morajo biti določeni z zakonom.

Ta pravica se lahko izjemoma omeji, če gre za kršitev manjšega pomena, kakor so predpisane z zakonom, ali če je prizadetega že na prvi stopnji obsodilo najvišje sodišče ali če mu je bila izrečena oprostilna sodba po pritožbi zoper oprostilno sodbo.

3. člen

Pravica do odškodnine v primeru sodne pomote

Če je bila pravnomočna kazenska sodba pozneje razveljavljena ali če je bila oseba pomiloščena zato, ker je kako novo ali na novo odkrito dejstvo pokazalo, da gre za sodno zmoto, ima oseba, ki je zaradi takšne obsodbe prestajala kazen, pravico do odškodnine skladno z zakonom ali prakso te države, razen če bi se dokazalo, da je prepozno uveljavitev takšnih dejstev prizadeti v celoti ali deloma sam povzročil.

4. člen

Pravica, da nisi dvakrat sojen ali kaznovan za isto kaznivo dejanje

Pravosodni organi iste države ne smejo nikogar ne kazensko preganjati ne kaznovati za kaznivo dejanje, za katero je bil na podlagi zakona in v skladu s kazenskim postopkom te države s pravnomočno sodbo že oproščen ali obsojen.

Določbe prejšnjega odstavka ne preprečujejo obnove kazenskega postopka na podlagi zakona in skladno s kazenskim postopkom prizadete države, če obstajajo dokazi o novih ali na novo odkritih dejstvih ali pa če je v prejšnjih postopkih prišlo do bistvene napake, ki bi lahko vplivala na izid sojenja.

Določila tega člena se ne smejo derogirati s sklicevanjem na 15. člen Konvencije.

5. člen

Enakost zakoncev

Zakoncema gredo iz zakonske zveze enake civilnopravne pravice in dolžnosti v medsebojnem razmerju in v razmerju do svojih otrok tako med trajanjem zakonske zveze kot tudi po njenem prenehanju. Določba tega člena ne preprečuje državam, da uveljavijo ukrepe, ki jih narekujejo koristi otrok

6. člen

Ozemeljska veljavnost konvencije

Vsaka država lahko ob podpisu ali ob deponiranju listin o ratifikaciji, sprejemu ali odobritvi določi ozemlje ali ozemlja, za katera veljajo določbe tega Protokola, in v kakšnem obsegu bodo veljale na tem ozemlju ali ozemljih.

Vsaka država lahko pozneje z izjavo, ki jo naslovi na generalnega sekretarja Evrope, razširi veljavnost določil tega Protokola na katerokoli drugo ozemlje, navedeno v izjavi. Za to ozemlje bo začel Protokol veljati prvi dan meseca, ki neposredno sledi pretečenemu roku dveh mesecev od datuma, ko je generalni sekretar prejel izjavo.

Vsaka izjava, dana na podlagi prejšnjih dveh odstavkov, se lahko za katerokoli ozemlje, navedeno v takšni izjavi, prekliče ali spremeni z obvestilom, naslovljenim na generalnega sekretarja. Preklic ali sprememba začne veljati prvi dan meseca, ki neposredno sledi pretečenemu roku dveh mesecev od datuma, ko je generalni sekretar prejel obvestilo.

Za izjavo, ki je bila dana na podlagi tega člena, se šteje, da je v skladu s prvim odstavkom 56. člena Konvencije.

Ozemlje katerekoli države, za katero velja ta Protokol na podlagi ratifikacije, sprejema ali odobritve, ter vsako ozemlje, za katero velja ta Protokol na podlagi izjave, ki jo je dala država na podlagi tega člena, se lahko obravnava kot ločeni ozemlji zaradi sklicevanja na 1. člen v zvezi z ozemljem države.

Vsaka država, ki je podala izjavo v skladu s 1. ali 2. odstavkom tega člena, lahko kadar koli po tem izjavi za eno ali več ozemelj, na katera se izjava nanaša, da kar zadeva 1. do 5. tega Protokola, sprejema pristojnost Sodišča za sprejemanje zahtev za obravnavo za posameznike, nevladne organizacije ali skupine posameznikov v skladu s 34. členom Konvencije.

7. člen

Razmerja do konvencije

Države pogodbenice štejejo določbe od 1. do 6. člena tega Protokola kot dodatne člene h Konvenciji in vsa določila Konvencije veljajo tudi zanjo.

8. člen

Podpis in ratifikacija

Ta Protokol je odprt za podpis državam članicam Sveta Evrope, ki so podpisale Konvencijo. Protokol morajo države ratificirati, sprejeti ali odobriti. Tega Protokola ne sme ratificirati sprejeti ali odobriti država članica Sveta Evrope, ki ni hkrati ali pa pred tem ratificirala Konvencije. Listine o ratifikaciji, sprejemu ali odobritvi so deponirane pri generalnem sekretarju Sveta Evrope.

9. člen

Uveljavitev konvencije

Ta Protokol začne veljati prvi dan meseca, ki neposredno sledi preteku roka dveh mesecev od datuma, ko je sedem držav članic Sveta Evrope izrazilo soglasje, da jih določbe tega Protokola zavezujejo skladno z določbami 8. člena.

Za vsako državo članico, ki naknadno izrazi soglasje, da jo zavezujejo določila Protokola, začne Protokol veljati prvi dan meseca, ki neposredno sledi preteku roka dveh mesecev od datuma deponiranja listin o ratifikaciji,

sprejemu ali odobritvi.

10. člen

Naloge depozitarja

Generalni sekretar Sveta Evrope obvesti vse države članice Sveta Evrope:

vsakem podpisu,

a. deponiranju listin o ratifikaciji, sprejemu ali odobritvi,

b. datumu začetka veljavnosti Protokola, skladno s 6. in 9. členom,

c. vsakem drugem dokumentu, obvestilu ali sporočilu, ki se nanaša na ta Protokol.